

କବୀର ଖୁଦୁଖୁଦୁ

ଦାଶ ବେନହୁର

କବାଚ ଖୁଡୁ ଖୁଡୁ

୧୩୩
୧୫୫୭୭
୧.୩୩୩

ଦାଶ ବେନହୁର

କଳିକା ପ୍ରକାଶନ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

କବାଟ ଖୁଡୁ ଖୁଡୁ

ଲେଖକ:

ଦାଶ ବେନହୁର

ପ୍ରକାଶକ:

କଳିଙ୍ଗ ପ୍ରକାଶନ

୩୮୨, ଭୋଇ ନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୨୨

ଫୋନ୍ : (୦୬୭୪) ୨୫୪୦୨୪୨

ମୋ : ୯୪୩୭୦୬୦୨୪୨

ଇମେଲ : kalingaprakashan@gmail.com

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ: ୨୦୧୨

ଡି.ଟି.ପି: ଶାରଳା ଗ୍ରାଫିକ୍ସ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମୁଦ୍ରଣ:

ତାରତରଙ୍ଗ ପ୍ରିଣ୍ଟର୍ସ, ବି-୩୦, ଚନ୍ଦକା ଶିଖାଞ୍ଚଳ,

ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫, ଫୋନ୍ : ୦୬୭୪-୨୭୨୫୮୪୩

₹ : ୫୦/-

KABATA KHUDU KHUDU

Writer :

Dash Benhur

Publisher

Kalinga Prakashana

382, Bhoainagar,

Deepak Sadan

Bhubaneswar-751022

Ph: 0674-2540242

Mob : 9437060242

Email : kalingaprakashan@gmail.com

First Published : 2012

DTP :

Sarala Graphic, BBSR

Printed at :

Teerataranga Printers,

B-30, Chandaka I.E.,

BHUBANESWAR-24

₹ :50/-

କଥା ପଦେ:

ମନଛୁଆଁ ଗୀତଟିଏ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଯେ ସହଜରେ ନିଜର କରିନିଏ ସେ କଥା ବିନା ବିବାଦରେ କୁହାଯାଇପାରେ । ସେଥିପାଇଁ ବିଷୟର ଚୟନ ଯେତେ ମୂଲ୍ୟବାନ ନୁହେଁ, ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟବାନ ହେଉଛି ଗୀତର ଗତି । ଗୀତଟି କେମିତି ପଦ ପରେ ପଦ ଗଢ଼ି ଯାଉଛି, ତାହା ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ତେଣୁ କଠିନ ବିଷୟଟିଏ ସହଜ ଭାବରେ ଓ ସରଳ ଭାଷାରେ ଲେଖାଗଲେ ପିଲାମାନେ କେବଳ ଗୀତର ସାବଲୀଳ ଗତିକୁ ଉପଭୋଗ କରି ଭଲ ପାଆନ୍ତି ।

ଏ ସଂକଳନରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ନେଇ ପନ୍ଦରଗୋଟି ଗୀତ ଲେଖାଯାଇଛି । ପ୍ରତି ଗୀତର ଭାବଧାରା ଅନ୍ୟଠାରୁ ଭିନ୍ନ । କେଉଁଠି ବର୍ଷା କଥା କୁହାଯାଇଛି ତ କେଉଁଠି ବୁଢ଼ା ବଗ କଥା, ପୁଣି କେଉଁଠି ଖରାଛୁଟି କଥା । ଶିଶୁପ୍ରିୟ କେତେଗୁଡ଼ିଏ କଥାର ଆଧାରରେ ସଂକଳନଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ।

ମୋର ଆଶା ଗୀତଗୁଡ଼ିକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗିବ ।

ଦାଶ ବେନହୁର

ସୂଚୀପତ୍ର

୧. କବାଟ ଖୁଲୁ ଖୁଲୁ	୫
୨. ଦୁନିଆ ହସେ	୭
୩. ବରଷା ଆସେ	୯
୪. ଖରାଛୁଟି	୧୧
୫. ହସିବ ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର	୧୪
୬. ଚକୋଲେଟ୍	୧୬
୭. ଶୀତ ସକାଳ	୧୮
୮. ଫୁଲ ମୁଁ ହେବି	୨୦
୯. କର ବିଭୁ ଅରଚନା	୨୨
୧୦. ସୁନା କୁକୁଡ଼ା	୨୪
୧୧. ମନକୁ ରଖିବା ଧରି	୨୬
୧୨. ଶରତ ଶୋଭା	୨୮
୧୩. ମାଙ୍କଡ଼ ଅନାଏ ବସି	୩୦
୧୪. ବୁଢ଼ା ବଗ କହେ	୩୨
୧୫. ଚିପା ଚିପି	୩୪

କବାଟ ଖୁଡୁଖୁଡୁ

କବାଟ ଫିଟେ

କବାଟ ପଡ଼େ

କବାଟ ଡାକେ କେଏଁ,

କବାଟ ଦେହେ

ବାଡ଼େଇ ହେଲେ

ରଡ଼ି ଶୁଭଇ ଭେଏଁ ।୧।

କବାଟ ବନ୍ଦ

ଗୁମୁରୁଗୁମା

କବିଜା କଟକଟ,

ଲୁହା ଶିକୁଳି

ହୋଇଲେ ପିଟି

ଶୁଭିଲା ଖଟଖଟ ।୨।

ଖରାଦିନରେ

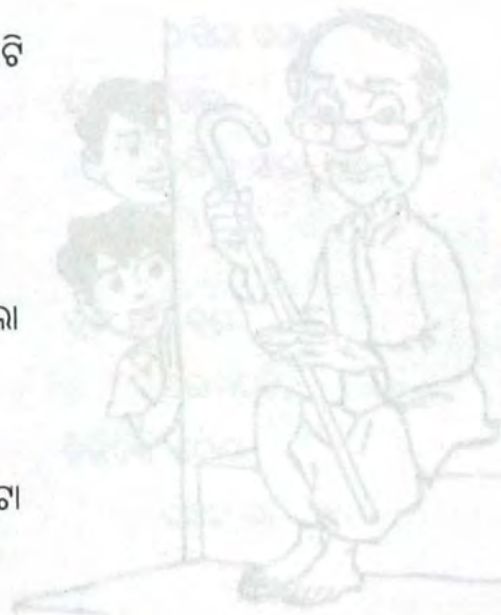
କବାଟ ମେଲା

ଶାତରେ ପୂରା ମୁଦା,

କବାଟ ପଛ

ଖିଡ଼ିକି ଗୋଟା

ଦିଶଇ ଗୁଡୁଗୁଦା ।୩।

କବାଟ ପରେ

ସାକର ପଟା

ତଳେ ଏରୁଣ୍ଡି ବନ୍ଧ,

ଝୁଣିଲ ଯଦି

ଜାଣିଥା' ଭାଇ

କପାଳ ତୁମ ମନ୍ଦ । ୪।

କବାଟ କୋଣ

ଲୁଚିବା ଜାଗା

କବାଟ ଠିଆ ମେଲା,

କବାଟ ଯଦି

ପଡୁନି ଠିକେ

ଚାଲେ ଠେଲମ୍ ଠେଲା । ୫।

କବାଟ କରେ

ସ୍ବାଗତ ଆଗେ

ଘରକୁ ଯିଏ ଆସେ,

କବାଟ ଯଦି

ସାହାଣମେଲା

ଘରେ ପବନ ଭାସେ । ୬।

ରାତି ଅଧରେ

କବାଟ କିଏ

ଖୁଡୁରୁ ଖୁଡୁ କଲେ,

ଛାତି ଭିତର

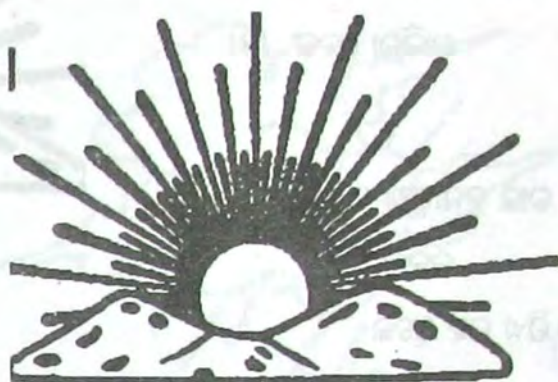
ଚମକି ଯାଏ

ଯେତେ ସାହସୀ ହେଲେ । ୭।

ଦୁନିଆ ହସେ

ଆସିଲା ସକାଳ
ଗାଈଲା ଗାତ,
ପବନ ସାଂଗରେ
ବସିଲା ମିତ ।୧।

ବହିଲା ପବନ
ଥୁକରିଥିରି,
କାକର ହସିଲା
କିଜରିକିରି ।୨।

ଅନ୍ଧାର ଓଲେଇ
ଆସିଲା ଖରା,
ଫୁଲ ଫୁଟିଗଲା
ବଗିଚା ସାରା ।୩।

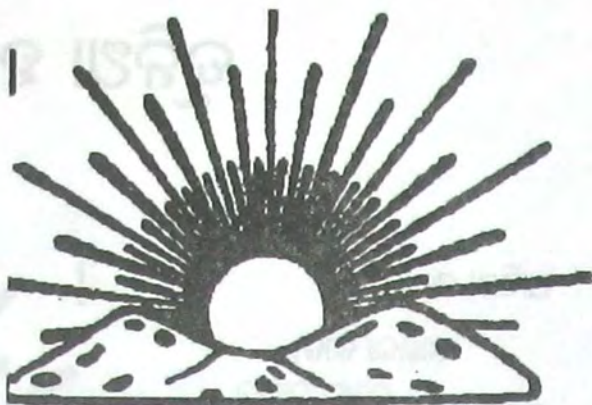
ଫୁଲ ଛୁଇଁ ବୁଲେ
ପରଜାପତି,
ଚିକିଚିକି ଡେଣା
ଚଞ୍ଚଳ ଗତି ।୪।

ଖେଳରେ ମାତିଲେ

ଗଢ଼ିଶା ବେଙ୍ଗ,

କଚର କଚର

ଡାକିଲା ବେଙ୍ଗ ।୫।

କାଉ କୁସାବୁଆ

କଜଳପାତି,

ଯିଏ ଯହିଁ ଥିଲେ

ଉଠିଲେ ମାତି ।୬।

ରାତି ସରିଗଲେ

ସକାଳ ଆସେ,

ଆଗମନେ ତା'ର

ଦୁନିଆ ହସେ ।୭।

○○

ବରଷା ଆସେ

ଗ୍ରୀଷମ ଶେଷେ

ଆଷାଢ଼ ମାସେ,
ଖରା ପିଠି ଚଢ଼ି
ବରଷା ଆସେ ।୧।

ମେଘ ଡାକ ଦିଏ

ଘୁଡ଼ୁରୁ ଘୁଡ଼ୁ,
ଶୁଖିଲା ପତର
ଖୁଡ଼ୁରୁ ଖୁଡ଼ୁ ।୨।

ଚପ ଚପ ପାଣି

ପବନ ଖର,
ମେଘ ଧାଉଁ ଥାଏ
ତଅର ତର ।୩।

ପାଣି କି ପବନ

ଗୋଡ଼ିଆ ଗୋଡ଼ି,
ହେଲ ଧରା ଧରି
ଛଡ଼ିଆ ଛଡ଼ି ।୪।

ଏଇ ଦୁମ୍ବୁ ଦୁମ୍ବୁ

ସେଇଲେ ଥିରି,
ସୁଆତି ପବନ
ଫିଲରି ଫିରି ।୫।

ଭାମ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି
 ହେଣ୍ଡାଲେ ମେଘ,
 ମେଘ ନୁହେଁ ସିଏ
 ଆକାଶ ବାଘ ।୬।

ବାଘ ଭାବ ଦେଲେ
 ବିଛୁଳି ଖସେ,
 ନଈ, ନାଳ, ବଣ
 ହାଲୋଲ ଦିଶେ ।୭।

ଶୁଖିଲା ଶୁକୁଟା
 ଉଷର ଭୂଇଁ,
 ଦିନ କେଇଟାରେ
 ଉଠଇ ଚେଇଁ ।୮।

କାହିଁ ଶୋଇଥାଏ
 ଭୋକିଲା ନଈ,
 ଧାଏଁ କିତି କିତି
 ଯୁକ୍ତ ହେଉ ।୯।

ଆସାବୁ ଆସିଲେ
 ବରଷା ଆସେ,
 ମଲା ମାଟି ପୁଣି
 ଜିଅନ୍ତା ବାସେ ।୧୦।

୦୦

ଖରାଛୁଟି

ସବୁଥର ପରି ଏଥର ସରିଲା
ଲମ୍ବାଳିଆ ଖରା ଛୁଟି,
ବେପରୁଆ ଭାବ ନିମିଷକେ ମୋର
କିଏ ସତେ ନେଲା ଲୁଟି ।୧।

ଦିଶିଗଲା ମତେ ଜଳଜଳ ହୋଇ
ଛବି ବହିଟିଏ ପରି,
ଛୁଟି ଆରମ୍ଭରୁ ଶେଷଦିନ କଥା
ସବୁ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ।୨।

ପରାକ୍ଷର ପଲ ବାହାରୁ ବାହାରୁ
ଉପର ଶ୍ରେଣୀର ବହି,
ବଜାରକୁ ଯାଇ ବାପା ଆଣିଦେଲେ
ମନ ଦେଇ ପଢ଼ି କହି ।୩।

ବହିର ବାସନା ଭଲଲାଗେ ମତେ
ଫିଟେଇ ଧରିଲେ ମୁହେଁ,
ସତେ ଅବା ସିଏ ନୂଆ ସାଥୀଟିଏ
ଆପଣାର କଥା କୁହେ ।୪।

ପଢ଼ା ବହି ସାଥେ ପଢ଼ିଲି ମୁଁ କେତେ
ଗପ, ଗୀତ ବହି ଆଣି,
ଭଲ ଭଲ ଯେତେ ମଜାଳିଆ ବହି
ଭାଇ ଆଣିଥିଲେ ଜାଣି ।୫।

ମାମୁଘର ଗଳି ଚୋଟାରେ ବୁଲିଲି
ଘୁରିଲି ମୁଁ ନଇକୁଳେ,
କେତେ ଦି'ପହର ଅଳସ ବିଳାସେ
କଟାଇଲି ଗଛ ମୂଳେ ।୬।

ପିକୁଳି ଖାଇଲି ପଦୁଅଁ ଚୋଳିଲି
ଦେଖିଲି ଚଢ଼େଇ ବସା,
ଖଟାମିଠା କୋଳି ଖାଇଲି ମୁଁ କେତେ
ଚାଖିଲି ମଧୁର କଷା ।୭।

ମାମୁ ମାଉଁଙ୍କର ଆଦର ସେନେହ
କଅଁଳ ସରାଗ ଡାକ,
ଶୁଭିଯାଉଥିଲା ଫେରିଲି ମୁଁ ଯେବେ
ଲେଉଟାଣି ବାଟଯାକ ।୮।

ଘରକୁ ଫେରିଲି

ପୁଣି ପଶିଗଲି

ଧରାବନ୍ଧା ଗୁଳା ବାଟେ,

ଖୋଲା ଜୀବନର

ମଜା ଯେ ପାଇଛି

ବନ୍ଧନ ତାହାକୁ କାଟେ । ୯।

ଖରା ଛୁଟି ମତେ

ଦେଇଦେଲା କେତେ

ଖୋଲାମୋଲା ଅନୁଭବ,

ଭାବେ ମୁହିଁ ମନେ

ଛୁଟିଟା ନ ଥିଲେ

ମିଳନ୍ତା କି ପରାଭବ । ୧୦।

ଛୁଟି ଆଣିଦିଏ

ଛୁ'ମନ୍ତର ପରି

ଅଭୁଳା ଆନନ୍ଦ କେତେ,

ଅନୁଭବୀ ଜାଣେ

ତା' ଭିତର କଥା

ନ ସରେ କହିଲେ ଯେତେ । ୧୧।

୦୦

ହସିବ ଚହଟାହ

ନହନହକା ପତଳା ଦେହ
ଏଡ଼େ ବକଟେ ପିଲା,
କାହିଁକି ସିଏ ଭୁଷିଲା କହ
କିଆଁ ଏମିତି ହେଲା ।୧।

କିଏ ସେ ତାକୁ କହିଲା କିଏ
କଅଣ କଲା କୁହ,
ସେଇ କଥାକୁ ଧରିଛି ସିଏ
ପଣସ କରି ମୁହଁ ।୨।

କଥା କଥାରେ ବସୁଛି ଅଡ଼ି
ଅଲଗା ଥାନ ବାଛି,
ଘରଟା ସାରା ପଡ଼ିଛି ହୁରି
ଖାଇନି ସିଏ କିଛି ।୩।

କହ କାହିଁକି ଭୁଷିଛୁ ବୋଲି
ପଚାରି ଗଲେ କେହି,
ନ କହି କଥା ତବର ତବ
ଚାହୁଁଛି ଖାଲି ସେହି ।୪।

ବୁଝରେ ବୁଝ ପଚାର ତାକୁ
 କଥଣ ତା'ର ଲୋଡ଼ା,
 ଜହ୍ନମାମୁ କି ସୁନା ଚଢ଼େଇ
 ମନପବନ ଘୋଡ଼ା ।୫।

ଅବୁଝା ଯଦି ହେଉଛି ସିଏ
 କହନି କିଛି ତାକୁ,
 ରାଗୁଛି ଯଦି ତାରିଦ୍ କରି
 ଦିଅନି କାନ୍ଦିବାକୁ ।୬।

କୁହୁରୁ କୁହୁ କରରେ ତାକୁ
 ଗପ ଗୋଟିଏ କହ,
 ଟିକିଏ ପରେ ଯିବ ସେ ଭୁଲି
 ହସିବ ଚହ ଚହ ।୭।

ଚକୋଲେଟ୍

ଶୀତ ସରିଗଲେ ଖରା
ଆସେ ଥିରି ପାଦରେ,
ବସନ୍ତକୁ ଡାକି ଆଣେ
ଗେଲ କରି ସାଦରେ ।୧।

ଖଟା ମିଠା ଚକୋଲେଟ୍
ପରି ମିଳେ ପରଶ,
ଖରା ଶୀତ ଗୋଳି ହୋଇ
ଲାଗେ ବଡ଼ ସରସ ।୨।

ନିରବରେ ଝରିପଡ଼େ
କେତେ କେତେ ପତର,
ନାନା ଜାତି ଫୁଲ ଫୁଟି
ଖେଳିଯାଏ ଅତର ।୩।

ନୂଆ ପତରରେ ଦିଶେ
ଆଗାମୀର ସପନ,
ମଳୟର ଛୁଆଁ ପାଇ
ହସ୍ତଥାଏ ତପନ ।୪।

ବଉଳର ବାସ ନେଇ
ବସନ୍ତ ଯେ ଆସଇ,
ମନଜିଣା ମହୁ ବାସେ
ତୋଟାମାଳ ଭାସଇ ।୫।

କେଉଁଆଡ଼େ ଲୁଚିଥାଏ
ଲାଜକୁଳୀ କୋଇଲି,
ଲୁଚି ଲୁଚି ଆସି କହେ
ଆସିଲି ମୁଁ ଆଇଲି ।୬।

ଗାତ ତା'ର ଚମକାଏ
 ଗାଆଁ ଭୁଲି ସହର,
 ସକାଳ ହେଉ କି ସଞ୍ଜ
 ହେଉ ଦିହି ପହର । ୭।

ବସନ୍ତର ରଙ୍ଗ ରୂପ
 କେ' କରିବ କଳନା,
 ଚକୋଲେଟ୍ ରତ୍ନ ସିଏ
 ନାହିଁ ତା'ର ତୁଳନା । ୮।

ଶୀତ ସକାଳ

ଶୀତୁଆ ସକାଳ

ପିଠିରେ ପହଁରି

ଧାଇଁଆସେ କିଏ କହ,

ପରଶେ ତାହାର

ସୋରିଷ କିଆରି

ହସି ଉଠେ ଚହଚହ ।୧।

ଚଉଦିଗ ହସେ

କୁସୁମ ବାସରେ

ଦେହ ତା ଶୀତଳ ଛୁଆଁ,

ଗେଣ୍ଡୁଫୁଲ ପୁଟେ

ଚହ ଚହ ମନେ

ଡାକ ଦିଏ ନୁଆ ନୁଆ ।୨।

ଖରା ଯାଇଅଛି ବରଷା ଯାଇଛି
 ଯାଇଛି ଆତୁର ବେଳା,
 ଗାଆଁରେ ଗାଆଁରେ ସହରେ ସହରେ
 କଅଁଳ ଶୀତଳ ମେଳା ।୩।

ଏଇବେଳେ ଆସେ ଆକାଶରୁ ଝରି
 ସୁନା ତରଳିଆ ଖରା,
 କି ସୁନ୍ଦର ଦିଶେ କାକର ପଖାଳା
 ସବୁଜ ସତେଜ ଧରା ।୪।

କଢ଼ି ସକାଳର ଥିରି ପବନରେ
 ଚଢ଼େଇ ଗୀତର ଧାଡ଼ି,
 ଲେଖି ହୋଇଯାଏ ଛାତିରେ ଛାତିରେ
 ଗାଁ ଗଣ୍ଡା ବିଲ ବାଡ଼ି ।୫।

ଦେହ ଜାକିଜୁକି ଚାନ୍ଦର ଘୋଡ଼େଇ
 ବସିବା ବେଳର ମଜା
 ପାଇନି ଯେ ଥରେ ସିଏ କି ପାଇଛି
 ଶୀତ ସକାଳର ଖଜା ।୬।

ରାତି ସରିଗଲେ ଶୀତର ସକାଳ
 ଆସେ ମିଠା ଖରା ନେଇ,
 ଦିନ ବଢ଼ିଚାଲେ ଖରା ବଢ଼ିଚାଲେ
 ଦୁନିଆ ଉଠଇ ଚେଇଁ ।୭।

ଫୁଲ ମୁଁ ହେବି

ଫୁଲ ଗଛରେ
କଢ଼ ମେଲିଲେ
ଗଛର ଶୋଭା ବଢ଼େ,
ଅଜଣା ଗଛ
ହେଉ ପଛକେ
ଲୋକ ଆଖିରେ ପଡ଼େ ।୧।

ଫିଟାଏ କଢ଼
ପାଖୁଡ଼ା ଧାରେ
ଆପେ ଫୁଟେ ଫୁଲ,
ଫୁଟାଫୁଲର
ଶୋଭା ସକାଶେ
ବଢ଼େ ଗଛର ମୂଲ୍ୟ ।୨।

ଫୁଲର ରଙ୍ଗ
ମନକୁ କିଶେ
କହଇ କାନେ କାନେ,
ସତେଜତାର
ପ୍ରତୀକ ସିଏ
ଜଗତ୍ ତାକୁ ମାନେ ।୩।

ଫୁଲରେ ଯଦି
ବାସନା ଅଛି
ଦୁନିଆ ମୋହେ ସିଏ,
ତାହାରିଲାଗି
ଆଦର ନାହିଁ
ଏମିତି ଅଛି କିଏ ।୪।

ଠାକୁରସେବା
 ପାଇଁକି ପରା
 ଲୋଡ଼ା ହୁଅଇ ଆଗେ,
 ଟାହିଆ ମାଳ
 ଗଜରା ପନ୍ତି
 ସଜାଣ କେତେ ବାଗେ ।୫।

ଫୁଲ ପରିକା
 ମଣିଷ ହେଲେ
 ସତେଜତାରେ ଭରା,
 ସକଳ କାମ
 ସହଜ ଲାଗେ
 ସଫଳ ହୁଏ ପରା ।୬।

ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗ
 ଫୁଲ ମୁଁ ହେବି
 ସୁବାସ ଗୁଣେ ଭରି
 ପରୋପକାର
 ସାଧୁପଣରେ
 ମନ ମୁଁ ନେବି ହରି ।୭।

କର ବିଭୁ ଅରଚନା

ଧରମକୁ ନେଇ

ଏତେ କିଆଁ ଖେଳ

ଧରମ କେବଳ ବାଟ,

ଈଶ୍ବର ସନ୍ଧାନ

ଲକ୍ଷ୍ୟ ସଭିଙ୍କର

ସେଥିପାଇଁ ସବୁ ନାଟ । ୧ ।

ବସନ ଯେମିତି

ଦେହର ପୋଷାକ

ମନର ପୋଷାକ ଧର୍ମ,

ନୀତି ଅନୁସାରେ

ଅହିଂସା ଆଚରଣ

କର ଯେତେ ସବୁ କର୍ମ । ୨ ।

ଧର୍ମ ନୁହେଁ କେବେ

ପରକୁ ଲୁଚିବା

କାହାକୁ କଷଣ ଦେବା,

ସ୍ବ-ନିର୍ଭର ହୋଇ

ସତରେ ରହିଲେ

ହୁଅଇ ଈଶ୍ବର ସେବା । ୩ ।

ପର ବାଡ଼ି ଡେଇଁ

ଫୁଲ ତୋଳି ଆଣି

ଧୂପ ଜାଳି ଦେଲେ ଘରେ,

ଧର୍ମ ହୁଏ ନାହିଁ

ସେବା ହୁଏ ନାହିଁ

ଅଯଥା ସମୟ ସରେ । ୪ ।

ଯାହା ଟେକି ଆଣି

ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଦେଉଛ

ଭୋଗରାଗ ବୋଲି କହି,

ସବୁ ତ ତାଙ୍କର

ଆକାଶ ପାତାଳ

ସସାଗରା ଧରା ମହା । ୫ ।

ପଶୁ ବି ତାଙ୍କର

ପକ୍ଷୀ ବି ତାଙ୍କର

ରବି, ଶଶୀ, ଗ୍ରହ, ତାରା,

ସବୁରି ମାଲିକ

ସେଇ ଏକା ଜଣେ

ନିଖିଳ ଜଗତ୍ ସାରା । ୬ ।

କେବଳ ପ୍ରାର୍ଥନା

ପ୍ରଣତି ଜଣାଇ

କର ବିଭୁ ଅରଚନା,

କାନଫଟା ଗୀତ

ବଳି, ରାସ୍ତାରୋକ

ଚାନ୍ଦା, ଭେଦା କର ମନା । ୭ ।

ପରକୁ ତଣ୍ଡେଇ

ଭୋଗ ଯାଚି ଦେଲେ

କିଛି ବି ମିଳିବ ନାହିଁ,

ଜିଣ୍ଠରକୁ କି ବା

ମାଗତା ଭାବିଛ

ସେ ପରା ଅଖିଳ ସାଜି । ୮ ।

ମନେ ଭରିଦିଅ

ବିନୟର ଭାବ

ପରହିତକାରୀ ଲୟ,

ଦୟା, କ୍ଷମା ଗୁଣେ

ନିଜକୁ ସଜାଅ

ରହ ହୋଇ ନିରିଭୟ । ୯ ।

ସତ କହିବାରେ

ନ ହଟ ପଛକୁ

ସତ୍ୟ ନିରନ୍ତର ଧାର,

ସତ୍ୟ ହିଁ ଜିଣ୍ଠର

ସତ୍ୟ ପରମେଶ

ସତ୍ୟ ହିଁ ଧରମ ସାର । ୧୦ ।

୦୦

ସୁନା କୁକୁଡ଼ା

ସୁନା କୁକୁଡ଼ାର

ପେଟରେ ଅଣ୍ଡା,

ଦୁଇ ଚାରି ନୁହେଁ

ଅଠର ଗଣ୍ଡା,

ବୁଲିବାକୁ ଗଲା ହାଟ;

ଦାନ୍ତୁରା ବିଲୁଆ

ଦେଖିଲା ତା'କୁ

ଓଗାଳି ବସିଲା ବାଟ ।୧।

ବିଲୁଆର ଦାନ୍ତ

ଗୋଜିଆ ଶୁ

ସତେ କି ପୋତିଛି

ଦିଇଟା ମୂଳ.,

ମୁହଁକୁ ଛିଆଡ଼ି କହେ;

କେଉଁଦିନୁ ଏଡ଼େ

ବହପ ତୋର

ଓଲଟ ଉଜାଣି ବହେ ।୩।

କୁକୁଡ଼ାର ଅଣ୍ଡ

ଧାରୁଆ ଭାରି,

ଚେମା କେଉଁରୁଣୀ

ପନିକି ପରି,

ତୁଳ ଦିଶେ ନହ ନହ;

କହିଲା କିଏରେ

ଅଳପେଇଷା

ଏଇଲେ ଦଉଟି ରହ ।୨।

କୁକୁଡ଼ା ସେଇଠୁ

ହଲେଇ ଲାଞ୍ଜ,

କହେ ପୋଡ଼ାମୁହଁ

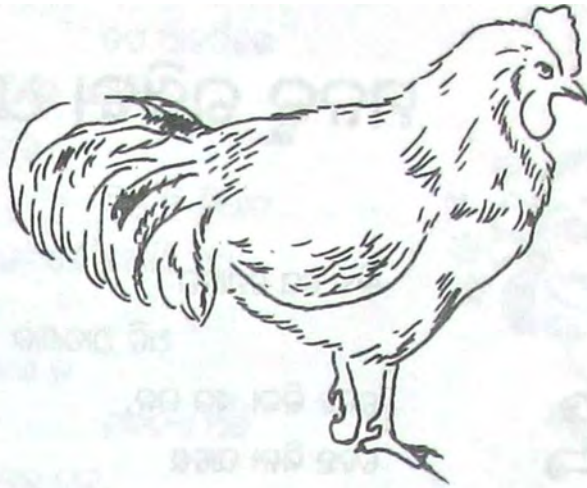
ଦେଖଉ ଖଞ୍ଜ,

ପାରିବୁନି ମତେ ଛୁଇଁ;

ମୋ ଦେହରେ ଅଛି

ଦୁଇଟା ଡେଣା

ଜାଣି କି ପାରନ୍ତୁ ତୁହି ।୪।

ଦିନଥିଲା ଆମେ

ମନରେ ଭରି,

ରହୁଥିଲୁ ସିନା

ନିହତା ପରି,

ଏବେ ନ କରିବୁ ଭୟ;

ବୁଦ୍ଧି ବଳେ ଜିଣି

ଦେଖେଇ ଦେବୁ

କରିଛୁଁ ସରିବୁଁ ଅୟ ।୫।

ସୁନା କୁକୁଡ଼ାଟି

ଏତିକି କହି,

ଉଡ଼ିଗଲା ଦୂରେ

ଟିକିଏ ରହି,

ଦାନ୍ତୁରା ବିଲୁଆ ବସି;

ମେଲା ଆକାଶକୁ

ଅଣ୍ଟାଳେ ଖାଲି

ଲାଳ ପଡ଼ୁଥାଏ ଖସି ।୬।

ଏଇବେଳେ କାହିଁ

ଟିପିରି ଥାଇ,

ପଦଟିଏ କଥା

ବୁଲିଲା ଗାଇ,

“ଶୁଣ ଭାଇମାନେ ଗୀତ;

କୁକୁଡ଼ା ଗରମ

ବିଲୁଆ ଦେଖି

ମାଡ଼ିଲାଣି ତା’କୁ ଶୀତ” ।୭।

୦୦

ମନକୁ ରଖିବା ଧରି

କିଏ ସେ ମୋହର

ଅତି ଆପଣାର

ଦେହ କିବା ଏଇ ମନ,

ଦେହ ସିନା ପାଶେ

ଥିର ହୋଇଅଛି

ମନ ସଦା ଜନ ଜନ ।୧।

ଗୋଟିଏ ଆନରେ

ବସିଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା

ମନ ବୁଲେ ଏଣେ ତେଣେ,

ବହିଟିଏ ଧରି

ପାଠ ପଢୁ ପଢୁ

ଧାଇଁଯାଏ ସିଏ କେଣେ ।୨।

ମନ ଓ ଶରୀର

ସଖା ସହଚର

ବୋଲି ମୁଁ ବିଚାର କରେ,

ଶରୀରକୁ ସିନା

ଘରେ ରଖିହେବ

ମନ କିବା ଘର ଧରେ ।୩।

କେତେ ଯୁନି ରକ୍ଷି
ତପ ଆଚରିଲେ
ମନକୁ ବାନ୍ଧିବେ ବୋଲି,
ମନ ଧରିବାର

ବିଧି କି ବିଧାନ
କେହି ନ ପାରିଲେ ଖୋଲି ।୪।

ଶରୀର ଥିଲେ ତ
ମନଟିଏ ଅଛି
ମନ ଶରୀରର ମୂଳ,
ମନ ମରିଗଲେ

ଶରୀରଟି ଆପେ
ପାଏ ନାହିଁ ଅଳକୂଳ ।୫।

ଶରୀର ଯେମିତି
ମନ ବି ସେମିତି
ହୁହେଁ ଲଗାଲଗି ବନ୍ଧା,
ମନ ହୁଡ଼ିଥିବା

ଲୋକର ଶରୀର
ଅସ୍ଥିର ଆବେଗେ ଛନ୍ଦା ।୬।
ପ୍ରାର୍ଥନା ବଳରେ
ଆସ ଭାଇ ଆସ

ମନକୁ ରଖିବା ଧରି,
ବିଶ୍ୱ ନିୟନ୍ତାଙ୍କ
ଗୁଣ ଗାଇ ଗାଇ
ଯିବା ସବୁ କାମ କରି ।୭।

ଶରତ୍ ଶୋଭା

ବଜାର ଘାଟ

ପୋଖରୀ ପାଟ

ସବୁଠି ଫୁଟେ କଥା,

ଶରତ୍ ଶୋଭା

ନୀଳ ସବୁଜ

ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ତା'ର ମଥା ।୧।

ଖରା ତାହାର

ଚିକିମିକିଆ

କାଚପରିକା ପାଣି,

ଫୁଲୁଫୁଲିଆ

ମୁହଁରେ ତା'ର

ହସକୁରିଆ ଠାଣି ।୨।

ଶରତ୍ ଦେହେ

ଜାତି ଜାତିକା

କୁସୁମ ଭାର ଭାର,

ଦୂର ପାହାଡ଼

ଛାତିରେ ଦିଶେ

ଜଳପ୍ରପାତ ଧାର ।୩।

ଭଳି ଭଳିକା ନଉକା ପରି
 ଧଳାମେଘର ଛଇ,
ନୀଳ ଆକାଶେ ନିଜତି ଦିଶେ
 ଟିକିଏ ରହି ରହି ।୪।

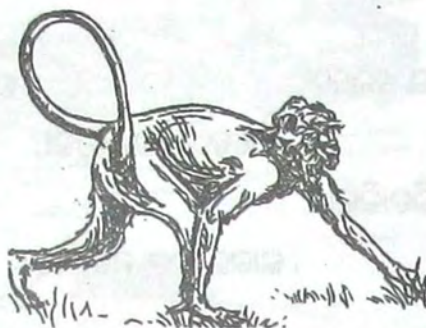
ଏଇ ଶରତେ ଭୋଦୁଅ ମାସେ
 ପଡ଼େ ଗଣେଶ ପୂଜା,
ହରିତାଳିକା ନବାନୁଖିଆ
 ଲାଗଇ ବଡ଼ ମଜା ।୫।

ଖୁଦୁରୁକୁଣି ସହିତ ପୁଣି
 ଜହ୍ନି ଓଷାର ବିଧି,
ଝିଅଝିଆଣୀ ପାଳନ କରି
 ମନେ ଲୋଡ଼ନ୍ତି ସିଦ୍ଧି ।୬।

ଶରତ୍ ସାଥେ ଅଗିଣ ମାତେ
 ଧରି ଦଶରା ବେଳ,
ଗାଆଁ, ସହର ସବୁଠି ଚାଲେ
 ପୂଜା ମଉଜ ମେଳ ।୭।

୦୦

ମାଙ୍କଡ଼ ଅନାଏ ବସି

ତାପଡ଼ ତାପଡ଼
ତାଆ ତାପଡ଼
ଏଣୁଅ ଯାଉଛି ଧାଇଁ,
ଖରା ଖୁସୁରୁକୁ
ପାଣି ଖୁସୁରୁ
ବେଙ୍ଗ ରଡ଼େ ରାଉଁ ଝାଉଁ । ୧ ।

ଲପର ଲପର
ଲାଆ ଲପର
ଛକପକ ହୁଏ ପାରା,
ସଞ୍ଜ ଚାଇଆଁକୁ
ରାତି ଚାଇଆଁ
ପେଟା ଡାକେ ଗାଆଁ ସାରା । ୨ ।

ଥପିରି ଥପିରି
ଥାଆ ଥପିରି
ହାତୀ ଯାଉଛିରେ ଚାଲି,
ପାଣି ଭୁଟୁରୁକୁ
ମାଟି ଭୁଟୁରୁ
ଖସ ଖସ ନଇବାଲି ।୩।

ଚରପ ଚରପ
ଚାଆ ଚରପ
ମାଙ୍କଡ଼ ଅନାଏ ବସି,
ଆଖି ଚିମିରିକୁ
କାନ ଚିମିରି
ଖୋକୁଛି କଖାରୁ କଷି ।୪।

ଚୁପୁରୁ ଚୁପୁରୁ
ଚାଆ ଚୁପୁରୁ
ଗଡ଼ିଶା ଗାଉଛି ଗୀତ,
ଦେହ ସାକମାକୁ
ମନ ସାକମା
କଇଁଛକୁ ଭାରି ଶୀତ ।୫।

ବୁଢ଼ା ବଗ କହେ

ଭାସି ଯାଉଥିଲା
ଧଳା ବଉଦ,
ପଛରେ ଦେଖିଲା
ବଗ ଚଉଦ ।୧।

ଉଡ଼ି ଚାଲିଛନ୍ତି
ପଛରେ ତା'ର,
ସତେ ଉଡୁଛିକି
ଫୁଲର ହାର ।୨।

ମେଘ ପଚାରିଲା
କଅଣ ଭାବି,
କେଣେ ଚାଲିଅଛ
ଖୁସୀରେ ରାବି ।୩।

କହେ ବୁଢ଼ା ବଗ
ଶୁଣରେ ଭାଇ,
ଯାଉଅଛି ଆମେ
ବୁଲିବା ପାଇଁ ।୪।

ଆସି ଯାଇଅଛି
ଶିଶିର ରତ୍ନ,
ଶୀତ ସୁଲୁ ସୁଲୁ
କୁଉତୁ କୁତୁ ।୫।

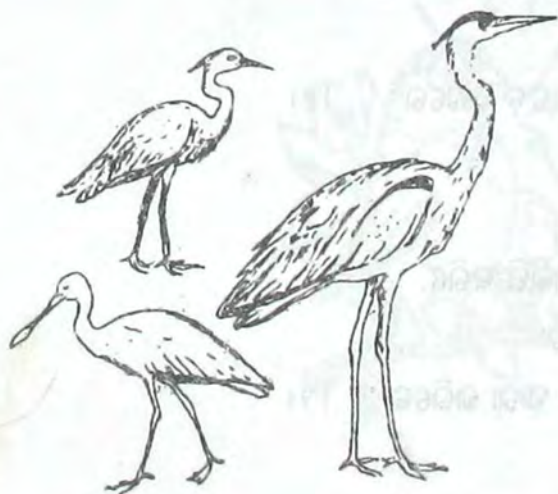
ଏତେ ଫୁଲ ଫଳ
ଦେଖିଲେ ମନ,
ଖାଲି ହେଉଅଛି
ଛଅନ ଛନ ।୬।

ଯେତେ ପଶୁପକ୍ଷୀ
ଏତିକିବେଳେ,
ମଉଜେ ବୁଲନ୍ତି
ଖେଳନ୍ତି ହେଲେ ।୭।

ପାଣି ନିରିମଳ
ନିର୍ମଳ ଖରା,
ଦେଖ ଚଉଦିଗ
ସୁନ୍ଦର ଧରା ।୮।

ବଗ ହେଲୁଁ ବୋଲି
ଆମର କ'ଣ,
ଭଲ ଦେଖିବାକୁ
ନାହିଁକି ମନ ? ।୯।

ଦେଖିବୁ ବୁଲିବୁ
ଓଡ଼ିଶା ଭୂଇଁ,
ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଯିବୁଁ
ଆକାଶ ଛୁଇଁ ।୧୦।

ଚିପା ଚିପି

ଚିପାଚିଏ ଚିପିଚିଏ

ଘର କଲେ ବଣରେ,
ଛପରଟା ଛେଇଦେଲେ
ବଡ଼ ବଡ଼ ଛଣରେ ।୧।

ଝାଟିମାଟି କାନ୍ଥ କରି

ଲିପାଲିପି କରିବେ.
କେତେ କ'ଣ ଝୋଟିଚିତା
ଘର ସାରା ଭରିଲେ ।୨।

ଚଉରା ଥାପନା କରି

ଲଗେଇଲେ ତୁଳସୀ,

ଘର ଆଗେ ବସେଇଲେ

ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ କଳସୀ ।୩।

କଣ୍ଟାଝଟା ବୋହି ଆଣି,

ବାଡ଼ ଦେଲେ ପକେଇ

କେତେ ଭୋଜିଭାତ କଲେ

ସାଥୀ ସାଙ୍ଗ ଡକେଇ ।୪।

ମଣ୍ଡାପିଠା, ସରପୁଲି

କ୍ଷିରି ଆଉ ଖେଚେଡ଼ି

ଆରିସା, କାକରା, ଲଡୁ

ବସାଦହି ପାଚେଡ଼ି ।୫।

ବଣସାରା ଯେତେ ଯିଏ

ଡକା ହୋଇ ଆସିଲେ

ହସଖୁସି କରି ସବୁ

ପଞ୍ଜାବରେ ବସିଲେ । ୬।

ଟିପାଟିପି ଖୁସି ହେଲେ

ମନ କଲେ ହରଷ

ମିଳିମିଶି ବାସ କଲେ

ମିଳେ ମିଠା ପରଶ । ୭।

୦୦

ଏ ସଂକଳନରେ ପିଲାଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗିବା ଭଳି
ପଦରଗୋଟି ଗୀତ ସ୍ଥାନିତ ହୋଇଛି । ପ୍ରତି ଗୀତର
ବିଷୟ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ । ପିଲାମାନଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥା
କୌତୁହଳ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ଖରା, ବର୍ଷା ହେଉ କି
ଚଢ଼େଇ ବା ପଶୁର କଥା ହେଉ । ଠାକୁରଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ
ଲେଖାଯାଇଥିବା ଗୀତ ବି ପିଲା ଆଗ୍ରହ କରି ଶୁଣନ୍ତି ।
ସେଇଭଳି କିଛି କିଛି କଥା ଏ ବହିଟିରେ ପ୍ରତିଫଳିତ
ହୋଇଛି ।

ଦାଶ ବେନହୁର ସମସାମୟିକ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଏକ
ଜଣାଶୁଣା ନାମ । ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ରାଶି ରାଶି ଗପ,
ଗୀତ, ପ୍ରବନ୍ଧ, ପହଳି ଓ ଉପନ୍ୟାସ ଲେଖି ସେ
ଅନେକ ଯଶର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ
ପ୍ରାଦେଶିକ ଓ ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ସେ ଅନେକ ସମ୍ମାନ ଓ
ପୁରସ୍କାର ଲାଭ କରିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରକାଶକ